

Restaurátor/restaurátorka uměleckořemeslných děl ze dřeva s výjimkou kulturních památek a děl uložených ve sbírkách muzeí a galerií (kód: 82-026-N)

Autorizující orgán: Ministerstvo kultury
Skupina oborů: Umění a užité umění (kód: 82)
Týká se povolání: Restaurátor uměleckořemeslných děl ze dřeva s výjimkou kulturních památek a děl uložených ve sbírkách muzeí a galerií
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 5

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Identifikace a datace restaurovaných nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva	5
Restaurátorský průzkum nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva určených k restaurování	5
Konzervování nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva	5
Restaurování nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva	5
Zhotovování replik nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva	5
Zhotovování obrazové a písemné dokumentace restaurovaných nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva	5
Povrchová úprava restaurovaných nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva	5

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022 do: 05.01.2023

Kritéria a způsoby hodnocení

Identifikace a datace restaurovaných nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit na poškozeném dobovém kusu nábytku etické normy restaurování	Ústní ověření
b) Popsat daný kus nábytku správně odborně terminologicky	Ústní ověření
c) Zařadit a datovat určený kus nábytku podle charakteristických prvků do odpovídajícího umělecko-historického období	Ústní ověření
d) Určit původní technologie použité ke zhotovení daného kusu nábytku	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Posoudit aspekty autenticity, historičnosti a vypovídající hodnoty daného kusu nábytku	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Restaurátorský průzkum nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva určených k restaurování

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Posoudit celkový stav poškození daného kusu nábytku	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zjistit počet, druh a kvalitu druhotných zásahů na předloženém kusu nábytku na základě provedených sond a současně vyhodnotit případný dosavadní způsob restaurování nebo odstranění konečné původní povrchové úpravy	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Rozlišit nepůvodní materiály na daném kusu nábytku	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Stanovit postup odstranění nepůvodních materiálů z předchozích neodborných oprav	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Konzervování nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Stanovit technologický postup konzervování určeného kusu nábytku na základě provedených sond	Ústní ověření
b) Určit a vybrat potřebné nářadí, nástroje, pomůcky a osobní ochranné prostředky	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Určit a vybrat potřebné materiály a stanovit postup jejich aplikace při konzervaci	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Zakonzervovat daný kus nábytku nebo jeho část petrifikací injektáží, ošetřením fungi a insektů prostředky včetně uzavření povrchu voskovou úpravou	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Restaurování nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyhodnotit restaurátorský průzkum a na základě tohoto vyhodnocení stanovit technologický postup restaurování určeného kusu nábytku	Ústní ověření
b) Určit a vybrat potřebné nářadí, nástroje, pomůcky a osobní ochranné prostředky	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Stanovit a vybrat potřebné materiály a stanovit postup jejich aplikace při restaurování dýhování	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Očistit odlepené lůžko dýhy od zbytků lepidla, podlepit kostním kličem a doplnit chybějící části dýh	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Provést přípravu povrchu podlepené případně vyměněné části dýhované plochy pro sjednocení odstínu a následnou povrchovou úpravu	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Stanovit postup a doplnit chybějící část poškozené řezby na určeném kusu nábytku do původního stavu	Praktické předvedení a ústní ověření
g) Ručně dořezat chybějící části řezby na určeném kusu nábytku a sjednotit povrch do původního stavu	Praktické předvedení a ústní ověření
h) Stanovit postup a doplnit chybějící části poškozené intarzie na určeném kusu nábytku a sjednotit její povrch	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zhotovování replik nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zařadit dobový stůl na fotografii do odpovídajícího uměleckého slohového období, datovat a místopisně určit jeho zhotovení	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Na základě fotografie vypracovat technickou dokumentaci pro výrobu stolu s horní dýhovanou plochou tvořenou okrasnou sesazenkou; rozměry stolové desky max. 650 x 650 mm, výška stolu do 720 mm	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Stanovit technologický postup pro zhotovení repliky stolu	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Stanovit a vybrat potřebné nářadí, pomůcky, materiály a ochranné pracovní pomůcky pro zhotovení repliky stolu	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Zhotovit podle technické dokumentace stanoveným technologickým postupem repliku stolu	Praktické předvedení
f) Dokončit povrchovou úpravu stolu technologií ručního leštění šelakovou politurou	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zhotovování obrazové a písemné dokumentace restaurovaných nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Detailně popsat a vyhodnotit výsledky průzkumu, konzervování a restaurování daného kusu nábytku	Praktické předvedení a písemné ověření
b) Provádět průběžnou fotodokumentaci a písemnou dokumentaci jednotlivých fází konzervování a restaurování daného kusu nábytku	Praktické předvedení a písemné ověření
c) Zdokumentovat celkový stav kusu nábytku po restaurování a zhodnotit kvalitu provedeného restaurátorského zásahu	Praktické předvedení a písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Povrchová úprava restaurovaných nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit rekonstrukci povrchové úpravy poškozeného dýhovaného dílce cca 400 x 600 mm s nepůvodním nátěrem restaurátorským způsobem k provedení sjednocení barevnosti dýhovaného povrchu a následné realizaci nové povrchové úpravy dílce šelakovou politurou na vysoký lesk	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést sjednocení barevnosti a kresby dýhovaného dílce a provedení povrchové úpravy šelakovou politurou na vysoký lesk	Praktické předvedení
c) Provést vymývání a bělení barevných vad a skvrn na dýhovaných plochách nebo masivním dřevě předloženého zkušební vzorku a vysvětlit likvidaci pryskyřičných skvrn na povrchu dílce	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Provést povrchovou úpravu včelím voskem na dodaném zkušebním vzorku rámové výplně s řezbou rozety včetně provedení patiny	Praktické předvedení
e) Provést povrchovou úpravu šelakovou politurou na dodaném zkušebním vzorku soustružené barokní bukové nohy včetně namoření povrchu na odstín ořech tmavý	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost je vyžadována (odkaz na povolání v NSP - http://katalog.nsp.cz/karta_tp.aspx?id_jp=7583&kod_sm1=21).

Uchazeč o zkoušku předloží autorizované osobě před zahájením zkoušky certifikát prokazující absolvování oboru vzdělání *umělecký truhlář a řezbář* (alespoň v jednom zaměření), oboru vzdělání *uměleckořemeslné zpracování dřeva* (alespoň v jednom následujících zaměření: práce truhlářské nebo práce řezbářské) oboru vzdělání *řezbářství*, nebo osvědčení o získání PK 82-001-H Umělecký truhlář, nebo PK 82-002-H Umělecký řezbář.

Ověřování by mělo představovat komplex navazujících činností vedoucích k dohotovení stanovené práce s využitím příslušných technologických postupů a technik. Při ověřování kompetencí, zejména formou praktického předvedení, je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech pracovních úkonů, s důrazem na přísné dodržování povinností pro bezpečnou a zdraví neohrožující práci a dodržování technologické kázně.

K následujícím kritériím – autorizovaná osoba připraví:

Identifikace a datace restaurovaných nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva - poškozený dobový kus nábytku: židle s dýhovaním na opěradle a sedadlovým rámem, nedýhovaný selský jídelní stůl se zásuvkou, truhla na uložení výbavy s poškozeným řezbovaným motivem, intarzovaný nábytek s poškozenou intarzií

Konzervování nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva - nedýhovaný selský jídelní stůl se zásuvkou

Restaurování nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva, kritérium a) - židle s dýhovaním na opěradle a na sedadlovém rámu z období *biedermeier*

kritérium f) - truhla na uložení výbavy s poškozeným řezbovaným motivem, kritérium h) - intarzovaný nábytek s poškozenou intarzií

Zhotovování replik nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva - fotografie dobového stolku s horní dýhovanou plochou tvořenou okrasnou sesazenkou, např. stolek šicí, hrací, květinový, šachový; materiál k výrobě repliky

Povrchová úprava restaurovaných nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva - poškozený dýhovaný dílec rozměrů cca 400 x 600 mm s nepůvodním nátěrem, zkušební vzorek pro kritérium odstraňování vad, zkušební vzorek rámové výplně s řezbou rozety, zkušební vzorek soustružené barokní bukové nohy

Dále podle tohoto standardu autorizovaná osoba vybere a zajistí veškeré potřebné přímé i pomocné materiály, včetně osobních ochranných pomůcek pro splnění všech kritérií.

Při hodnocení konzervátorského nebo restaurátorského zásahu je třeba posuzovat kvalitativní provedení restaurátorských a konzervátorských zákroků a zachování autentických částí restaurovaného nefigurálního uměleckořemeslného díla v maximální možné míře a dodržování původních i stávajících technologických postupů.

Doba stanovená na přípravu a konání zkoušky závisí na náročnosti zadání autorizovanou osobou.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 3 členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání umělecký truhlář a řezbář + střední vzdělání s maturitní zkouškou v příslušném nástavbovém oboru vzdělání + povolení k restaurování uměleckořemeslných děl ze dřeva vydané Ministerstvem kultury ČR dle zákona 20/1987 Sb. o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů a alespoň 7 let odborné praxe v oblasti restaurování a konzervování uměleckořemeslných děl ze dřeva nebo alespoň 7 let ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v uvedené oblasti, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- Střední vzdělání s maturitní zkouškou zaměřené na uměleckořemeslné zpracování dřeva nebo v oboru vzdělání řezbářství + povolení k restaurování uměleckořemeslných děl ze dřeva vydané Ministerstvem kultury ČR dle zákona 20/1987 Sb. o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů a alespoň 7 let odborné praxe v oblasti restaurování a konzervování uměleckořemeslných děl ze dřeva nebo alespoň 7 let ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v uvedené oblasti, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- Vyšší odborné vzdělání zaměřené na restaurování uměleckořemeslných děl ze dřeva + povolení k restaurování uměleckořemeslných děl ze dřeva vydané Ministerstvem kultury ČR dle zákona 20/1987 Sb. o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů a alespoň 7 let odborné praxe v oblasti restaurování a konzervování uměleckořemeslných děl ze dřeva, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- Vysokoškolské vzdělání zaměřené na restaurování sochařských uměleckých děl ze dřeva + povolení k restaurování uměleckořemeslných děl ze dřeva vydané Ministerstvem kultury ČR dle zákona 20/1987 Sb. o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti restaurování a konzervování uměleckořemeslných děl ze dřeva, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo kultury ČR, www.mkcr.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Dílna splňující minimálně následující požadavky na materiálně-technické vybavení:

- prostory s přívodem teplé a studené vody a elektrické energie odpovídající bezpečnostním předpisům
- materiály a pomůcky odpovídající charakteru ověřovaných kritérií:
- souprava ručního nářadí pro práci truhláře a řezbáře
- hoblice
- souprava pro ostření ručního nářadí (ruční brousek ve vodní lázni, obtahovací kámen – břidlice nebo arkansas)
- strojní zařízení:
- kotoučová pila
- rovinná srovnávací frézka
- rovinná tloušťkovací frézka
- pásová pila
- vrtací dlabačka a sada základních dlabacích vrtáků (hadovité vrtáky, špulíře, duté vrtáky)
- horní ruční frézka se sadou základních stopkových fréz (nástroje bez ložiska o průměru 25 mm – 5 kusů, nástroje s vodním ložiskem o průměru 25 mm – 5 kusů)
- soustruh na dřevo
- ruční vrtačka
- odsávací dílenské zařízení do vaku
- ochranné pracovní pomůcky pro uvedenou činnost
- fotoaparát se stativem a prostorem pro pořizování průběžné dokumentace
- výpočetní technika pro zpracování písemné restaurátorské dokumentace

Pracoviště musí splňovat požadavky BOZP a PO (lékárna, hasicí přístroje).

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 15 až 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 80 až 120 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška je rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro kulturu ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Rudolfinea, o. s., sdružení pro umělecká řemesla, člen HK

Mendelova univerzita v Brně,

Národní ústav lidové kultury ve Strážnici

Ing. Jaromír Kaláb, OSVČ/ soudní znalec v oborech dřeva včetně povrchových úprav, restaurátor bez licence MK

Bc. Janda Petr, OSVČ/ restaurátor s povolením MK ČR - restaurování uměleckořemeslných prací ze dřeva a přírodních materiálů, s platností od 26. 3. 1999